

การบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Management of Budget Expenditures of Local Government Organizations

กชกร เดชะคำภู

Kotchakorn Dechakhamphu

คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม

Faculty of Arts and Sciences, Nakornphanom University

*Corresponding author Email: Monydecha@gmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-0767-6156>

Received 06/11/2022

Revised 10/11/2022

Accepted 10/11/2022

บทคัดย่อ

งบประมาณเป็นเครื่องมือทางการคลังที่สำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะแก่ประชาชนในพื้นที่ การบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่สุดคล่องความต้องการของประชาชนจะสามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์กร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (2) เปรียบเทียบการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงกลุ่มตัวอย่าง คือ บุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอ ศรีสงคราม จังหวัดนครพนม จำนวน 197 คน ใช้วิธีการคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตรทอโรยามาเน่ เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบที และ สถิติทดสอบเอฟ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัยพบว่า (1) การบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีจากมากไปหาน้อย คือ การอนุมัติงบประมาณ การจัดทำงานงบประมาณ การบริหารงบประมาณ การควบคุมงบประมาณ ตามลำดับ (2) บุคลากรที่สังกัดหน่วยงานต่างกันมีความคิดต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายแตกต่างกัน ส่วนบุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้านการควบคุมงบประมาณแตกต่างกัน และบุคลากรที่สังกัดกองงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายประจำปีด้านการอนุมัติงบประมาณแตกต่างกัน

คำสำคัญ: งบประมาณ; งบประมาณรายจ่าย; การบริหารงบประมาณ

Abstract

The budget was an important fiscal tool for local government organizations in providing public services to people in the area. The management of expenditure budgets under the needs of the people will be able to solve problems and improve people's quality of life effectively and achieve the goals of the organization. The objectives of this research were: (1) to study the management of budget expenditures of local government organizations, and (2) to compare the management of the budget expenditures of local government organizations. This research was quantitative, the sample group was 197 personnel of local government organizations in Si Songkhram District, Nakhon Phanom Province by using the method of calculating the sample size according to the Taro Yamane formula. The instrument used for data collection was the estimation scale questionnaire assessed an overall confidence value of 0.96. The statistics used in the data analysis were mean and standard deviation, T-test statistics, and F-test statistics by setting the level of statistical significance at the 0.05 level. The results showed that (1) the management of the budget expenditures of the local government organizations as a whole and in each aspect was at a high level, in order of opinions on the management of the budget expenditures from highest to lowest, namely budget approval, budgeting, budget management, budget control, respectively. (2) Personnel under different departments had different opinions on budget management, while personnel with different working experiences, had different opinions on budget management and budget control, and personnel under different divisions had different opinions on budget management and budget approval.

Keywords: Budget; Expenditure Budget; Budget Management

บทนำ

ระบบการคลังในอดีตถูกรวบอำนาจไว้ที่ส่วนกลางหรือรัฐบาลโดยสัดส่วนการใช้จ่ายงบประมาณแผ่นดินกว่า ร้อยละ 90 เป็นการใช้จ่ายของรัฐบาลกลาง การจัดเก็บรายได้ทั้งหมดจัดเก็บโดยรัฐบาลกลาง หลังประกาศใช้รัฐธรรมนูญฉบับ พ.ศ. 2540 เมื่อวันที่ 11 ตุลาคม 2540 ได้บังคับให้รัฐกระจายอำนาจทางการคลังให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นการคลังท้องถิ่นจึงเริ่มมีความสำคัญมากขึ้น (กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์, 2561: 319) และโดยพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ทำให้มีอำนาจในการปกครอง

[168]

Citation:

กชกร เดชะคำณู. (2565). การบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2(6), 167-180
Dechakhamphu, K., (2022). Management of Budget Expenditures of Local Government Organizations. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 167-180; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.148>

ตนเอง ประชาชนมีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการปกครองท้องถิ่นมากขึ้น มีอิสระในการบริหารจัดการงานตามอำนาจหน้าที่ ที่กฎหมายกำหนด สามารถจัดเก็บรายได้เอง ภายใต้การกำกับดูแลจากส่วนกลาง สามารถออกข้อบัญญัติ เทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายได้ เพื่อนำงบประมาณไปพัฒนาตำบลในด้านต่าง ๆ ให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่น แก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่นทำให้มีการกิจเพิ่มขึ้นจากเดิมจำเป็นต้องมีงบประมาณที่เพียงพอต่ออำนาจหน้าที่ งบประมาณมีความสำคัญใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารหน่วยงานสอดคล้องกับแผนที่วางไว้เพื่อป้องกันการรั่วไหลและปฏิบัติงานเป็นไปอย่างถูกต้องรวดเร็วมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือนำไปสู่การกระจายทรัพยากรและเงินงบประมาณที่เป็นธรรม สามารถจัดการทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประสิทธิภาพ รวมเป็นเครื่องมือในการบริหารพัฒนาหน่วยงานให้มีความเจริญก้าวหน้าสอดคล้องกับแผนที่วางไว้ (ชลลดา เกียรติสุข, 2555: บทคัดย่อ) โดยงบประมาณยังเสมือนเครื่องมือในการนำแผนไปสู่การปฏิบัติขององค์กร เป็นตัวขับเคลื่อนให้โครงการต่าง ๆ เกิดการปฏิบัติอย่างชัดเจนและสามารถนำไปสู่ประชาชนได้อย่างเป็นรูปธรรม (สุรสิทธิ์ วชิรขจร และ กฤติยา อนุวงศ์, 2561)

งบประมาณท้องถิ่นจึงมีความสำคัญมากเพราะหากท้องถิ่นมีงบประมาณน้อยย่อมไม่เพียงพอต่อการพัฒนาท้องถิ่นทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกอบด้วย 2 ส่วนที่สำคัญ คือ งบประมาณรายรับที่ท้องถิ่นจัดเก็บรายได้เอง รายได้รัฐจัดเก็บและจัดสรรให้ รายได้รัฐจัดเก็บและแบ่งเพิ่มให้ และเงินอุดหนุน และงบประมาณรายจ่ายที่กำหนดให้เบิกจ่ายได้ตามหมวดเงิน ซึ่งเป็น หมวดค่าตอบแทน หมวดค่าใช้สอย หมวดค่าวัสดุ หมวดค่าสาธารณูปโภค ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่มากกว่า ค่าใช้จ่ายหมวดครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง หมวดอุดหนุน และงบกลาง การมีงบประมาณรายจ่ายที่เพียงพอ นอกจากการรับจัดสรรจากรัฐบาลส่วนกลาง ท้องถิ่นเองจำเป็นต้องพยายามจัดหาและจัดเก็บรายได้ให้มากขึ้น เนื่องจากปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และภาวะภัยพิบัติ เช่น โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หรือการเกิดภาวะสงครามย่อมส่งผลต่อการจัดเก็บรายได้ของรัฐบาลและท้องถิ่น ส่งผลกระทบต่อการบริหารงบประมาณของท้องถิ่นอย่างมาก จากผลการวิจัยของ ธเนศพล อินทร์จันทร์ (2562: 65) พบว่า การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของเทศบาลเมืองคูคตโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดสรรงบประมาณ ด้านการตรวจสอบติดตามประเมินผล ด้านการบริหารการเงินและบัญชี ด้านการบริหารพัสดุและสินทรัพย์ และด้านการจัดทำและเสนอของบประมาณ บุคลากรจำแนกตามตำแหน่งที่มีต่อการบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี รายด้านในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนสนอง บุญเพิ่ม ปราโมทย์ ลำไย และ ไฉไล ศักดิรวพงศ์ (2556: บทคัดย่อ) พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการ ส่วนท้องถิ่น ข้าราชการการเมือง และผู้นำหมู่บ้าน ต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ข้าราชการการเมือง และผู้นำหมู่บ้าน ต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

และเพศ พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านอายุ การศึกษา ประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณ แตกต่างกัน โดยมีข้อเสนอแนะในการบริหารงบประมาณประกอบด้วย ควรจัดเตรียมงบประมาณให้เป็นไปตามขั้นตอนของการพิจารณาทุกลำดับอย่างถูกต้อง ควรจัดให้มีการอบรมเพิ่มพูนความรู้ด้านงบประมาณให้แก่สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่ในระดับต่างๆ อย่างสม่ำเสมอ และควรให้พนักงานส่วนตำบลหรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับวิธีการบริหารงบประมาณ และ วาทีณี เศรษฐสังข์ และคณะ (2560: 121) พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ กระบวนการบริหารงบประมาณของบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดอุดรธานี พบว่า โดยภาพรวมทุกด้านมีความคิดเห็น ในระดับปานกลาง โดยบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณที่มีเพศ และระดับการศึกษาต่างกัน มีประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดอุดรธานี แตกต่างกัน

ดังนั้น การบริหารงบประมาณทั้งงบประมาณรายรับ งบประมาณรายจ่ายของท้องถิ่นต้องดำเนินการภายใต้กฎหมายระเบียบ ข้อบังคับ ใดๆ ของกระทรวงมหาดไทย และกระทรวงการคลัง ผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งระดับฝ่ายบริหาร และระดับฝ่ายปฏิบัติการต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณ การใช้จ่ายที่ประหยัดมีประสิทธิภาพ และเป็นไปตามระเบียบ ไม่ปล่อยปะละเลย ตั้งแต่กระบวนการจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และด้านการควบคุมงบประมาณ เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดที่จะส่งผลเสียหายแก่ท้องถิ่น ผู้บริหาร พนักงาน และเจ้าหน้าที่ ด้วยความสำคัญของงบประมาณ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเลือกองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตพื้นที่อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอศรีสงคราม นำไปปรับปรุงแนวทางในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น สามารถบริหารงบประมาณได้อย่างมีประสิทธิภาพที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

สมมติฐานการวิจัย

1. บุคลากรมีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอ ศรีสงคราม จังหวัดนครพนม อยู่ในระดับมาก

2. บุคลากรที่เทศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน กองงาน ตำแหน่งงาน และหน่วยงานที่สังกัด ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตพื้นที่อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ศึกษา ค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ทั้งที่เป็น ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย การจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการควบคุมงบประมาณ โดยประยุกต์ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2562 (ราชกิจจานุเบกษา. 2563) และแนวคิดของ กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์ (2561: 361-362) ได้ดังนี้

ตัวแปรต้น

ข้อมูลทั่วไป
1. เพศ
2. วุฒิการศึกษา
3. ประสบการณ์ในการทำงาน
4. กองงาน
5. ตำแหน่งงาน
6. หน่วยงานที่สังกัด (อบต.)

ตัวแปรตาม

การบริหารงบประมาณรายจ่าย
1. ด้านการจัดทำงบประมาณ
2. ด้านการอนุมัติงบประมาณ
3. ด้านการบริหารงบประมาณ
4. ด้านการควบคุมงบประมาณ

แผนภาพที่ 1 กรอบความคิดในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัย เรื่อง การบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร/คือ บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตพื้นที่อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม จำนวน/387/คน/

1.2 กลุ่มตัวอย่าง บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเขตพื้นที่อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ได้มาโดยคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ ยามาเน่ (Yamane, 1993: 727-728) โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ได้เท่ากับ 196.44 ตัวอย่าง หรือ 197

ตัวอย่าง จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (proportional stratified random sampling) ตามสัดส่วนขนาดประชากรแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบล

2. ขอบเขตการวิจัย

2.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษา เรื่อง การบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในขั้นตอนของงบประมาณ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ การจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการควบคุมงบประมาณ

2.2 ขอบเขตด้านพื้นที่ การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาในพื้นที่อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม ประกอบด้วย (1) องค์การบริหารส่วนตำบลศรีสงคราม (2) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าบ่อสงคราม (3) องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านเอื้อง (4) องค์การบริหารส่วนตำบลโพนสว่าง และ (5) องค์การบริหารส่วนตำบลนาเดื่อ

2.3. ขอบเขตด้านตัวแปร

2.3.1 ตัวแปรอิสระ คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากร ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน กองงาน ตำแหน่งงาน และหน่วยงานที่สังกัด (อบต.)

2.3.2 ตัวแปรตาม คือ การบริหารงบประมาณรายจ่าย ได้แก่ การจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการควบคุมงบประมาณ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม โดยอาศัยกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ศึกษาค้นคว้าจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณรายจ่ายมาใช้เป็นกรอบในการสร้างแบบสอบถาม ซึ่งแบ่งแบบสอบถามออกได้เป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามถามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากร ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน กองงาน ตำแหน่ง และหน่วยงานที่สังกัด (อบต.)

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยคำถามจะครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 4 ด้าน การจัดทำงบประมาณการอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการควบคุมงบประมาณ

3.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

3.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.2.2 กำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย โดยวิเคราะห์แยกแยะประเด็นที่ต้องการศึกษา เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

3.2.3 สร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.3 การหาคุณภาพของเครื่องมือ

3.3.1 นำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม การใช้ภาษาที่ถูกต้องเหมาะสม รวมทั้งการเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล 3 ท่าน

3.3.2 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try-out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.96

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทำการวิเคราะห์เพื่อให้สอดคล้องกับลักษณะของข้อมูลและตอบวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

4.1 วิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้สถิติหาค่าเฉลี่ย (Mean) และการหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายทั้งในกรณีภาพรวมและรายด้าน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556: 100-101)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ความคิดเห็นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

4.2 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตามเพศ ใช้สถิติทดสอบที (t-test)

4.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำแนกตาม ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน กองงาน ตำแหน่งงาน และหน่วยงานที่สังกัด (อบต.) โดยใช้สถิติทดสอบเอฟ (F-test)

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการวิจัย พบว่า การบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 4.42, S.D = 0.290) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านเรียงลำดับความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการอนุมัติงบประมาณ ($\bar{X}$ = 4.49, S.D = 0.368) ด้านการจัดทำงบประมาณ ($\bar{X}$ = 4.42, S.D = 0.352) ด้านการบริหารงบประมาณ ($\bar{X}$ = 4.40, S.D = 0.369) และ ด้านการควบคุมงบประมาณ ($\bar{X}$ = 4.38, S.D = 0.373) ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การบริหารงบประมาณรายจ่าย	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านการจัดทำงบประมาณ	4.42	0.352	มาก
1. มีการจัดทำงบประมาณตามแผนพัฒนาท้องถิ่น	4.73	0.478	มากที่สุด
2. มีการจัดทำงบประมาณตามระยะเวลาที่กำหนด	4.49	0.577	มาก
3. มีการวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างเหมาะสม	4.39	0.601	มาก
4. มีการกำหนดแผนงานและโครงการในการดำเนินงานอย่างชัดเจน	4.32	0.603	มาก
5. มีการกำหนดหลักเกณฑ์การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย	4.17	0.653	มาก
ด้านการอนุมัติงบประมาณ	4.49	0.368	มาก
1. มีการอนุมัติใช้เงินงบประมาณที่สามารถตรวจสอบได้	4.71	0.529	มากที่สุด
2. มีขั้นตอนและระยะเวลาในการอนุมัติงบประมาณตามรายรับจริง	4.53	0.558	มากที่สุด
3. มีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี	4.46	0.584	มาก
4. มีการดำเนินงานตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี	4.27	0.619	มาก
ด้านการบริหารงบประมาณ	4.40	0.369	มาก
1. มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างเป็นไปตามแผน	4.57	0.573	มากที่สุด
2. การบริหารงบประมาณคำนึงถึงหลักความประหยัด	4.44	0.617	มาก
3. การบริหารงบประมาณคำนึงถึงหลักความโปร่งใส	4.42	0.588	มาก
4. มีการเบิกจ่ายงบประมาณในวงเงินที่อนุมัติตามรายรับจริง	4.27	0.559	มาก
5. มีขั้นตอนการขออนุมัติใช้เงินงบประมาณรายจ่ายที่ตรวจสอบย้อนกลับได้	4.31	0.607	มาก
ด้านการควบคุมงบประมาณ	4.38	0.373	มาก
1. การวางแผนติดตามการเบิกจ่ายงบประมาณ	4.41	0.604	มาก
2. มีการตรวจสอบการจัดซื้อจัดจ้าง	4.45	0.557	มาก
3. มีการตรวจสอบหลักฐานการเบิกจ่ายงบประมาณ	4.41	0.578	มาก

การบริหารงบประมาณรายจ่าย	($\bar{X}$)	S.D.	ระดับความคิดเห็น
4. การตรวจสอบการเบิกจ่ายงบประมาณและรายงานสถานะทางการเงินให้ผู้อำนวยการกองทราบ	4.32	0.593	มาก
5. การควบคุมการใช้จ่ายงบประมาณให้บรรลุตามเป้าหมายของแผนพัฒนาท้องถิ่น	4.31	0.546	มาก
รวม	4.42	0.290	มาก

2. การเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีเพศ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ส่วนบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการควบคุมงบประมาณแตกต่างกัน โดยบุคลากรที่ปฏิบัติงานกองงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นด้านการอนุมัติงบประมาณแตกต่างกัน และบุคลากรสังกัดหน่วยงาน (อบต.) ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งโดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ตารางที่ 2 สรุปการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจัยส่วนบุคคล						
การบริหาร งบประมาณรายจ่าย	เพศ	ระดับ การศึกษา	ประสบ การณ์ ทำงาน	กองงาน	ตำแหน่ง งาน	หน่วยงานที่ สังกัด (อปท.)
ด้านการจัดทำ งบประมาณ	-	-	-	-	-	√ (F=4.557)**
ด้านการอนุมัติ งบประมาณ	-	-	-	√ (F=2.351)	-	√ (F=4.227)*

*

ปัจจัยส่วนบุคคล						
การบริหาร งบประมาณรายจ่าย	เพศ	ระดับ การศึกษา	ประสบการณ์ ทำงาน	กองงาน	ตำแหน่ง งาน	หน่วยงานที่ สังกัด (อปท.)
ด้านการบริหาร งบประมาณ	-	-	-	-	-	√ (F=5.620)**
ด้านการควบคุม งบประมาณ	-	-	√	-	-	√ (F=3.167)*
รวม	-	-	-	-	-	√ (F=3.910)** (F=7.211)**

หมายเหตุ √ และ *,** หมายถึง มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 หรือ 0.01 ตามลำดับ
- หมายถึง ไม่มีความแตกต่าง

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารงบประมาณรายจ่ายตามระเบียบกระทรวงการคลัง ระเบียบกระทรวงมหาดไทย แต่ทั้งนี้อาจเป็นบุคลากรในแต่ละฝ่ายงานมีหน้าที่ความรับผิดชอบที่เกี่ยวข้องโดยตรง และเกี่ยวข้องทางอ้อมกับการบริหารงบประมาณ และประสบการณ์ทำงานที่ต่างกันจึงทำให้มีมุมมองต่อการบริหารงบประมาณที่แตกต่างกัน รวมทั้งความยืดหยุ่นในการบริหารงบประมาณรายจ่ายทั้งแนวทางปฏิบัติ ขั้นตอนการแปลงนโยบายไปสู่การปฏิบัติในการบริหารงบประมาณรายจ่าย ตั้งแต่การจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการควบคุมงบประมาณ และกระบวนการบริหารงบประมาณ

อภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง การบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถนำมาอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. การบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการวางแผนงบประมาณอย่างชัดเจน และงบประมาณที่ใช้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปี รวมถึงการบริหารงบประมาณรายจ่ายต้องปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือหนังสือสั่งการของกระทรวงการคลัง และกระทรวงมหาดไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยอดศักดิ์ เกษเงิน (2557: บทคัดย่อ) วิจัย เรื่องรูปแบบการบริหารงบประมาณด้านการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลจิกตุ อำเภอดงเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการบริหารงบประมาณด้านการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบล

โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ธนศพล อินทร์จันทร์ (2562: 65) วิจัย เรื่อง การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พบว่า การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของเทศบาลเมืองคูคต โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ ปิพิชญา วิบรรณ์ (2557: บทคัดย่อ) วิจัย เรื่อง กระบวนการบริหารงบประมาณขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทม จังหวัดนครพนม พบว่า บุคลากรมีความคิดต่อกระบวนการบริหารงบประมาณโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. เพศ พบว่า บุคลากรที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรทั้งเพศชายและเพศหญิงที่ปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ในการจัดงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณอย่างเคร่งครัด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สอนง บุญเพิ่ม และคณะ (2556: บทคัดย่อ) วิจัย เรื่อง ปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ข้าราชการการเมือง และผู้นำหมู่บ้าน จำแนกตามเพศมีความคิดเห็นต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน

3. ระดับการศึกษา พบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรมีความรู้และความเข้าใจถึงกระบวนการในการจัดทำงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 4 กระบวนการ ตั้งแต่การจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ จนไปถึงการควบคุมงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สอนง บุญเพิ่ม และคณะ (2556: บทคัดย่อ) วิจัย เรื่องปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ความคิดเห็นของข้าราชการส่วนท้องถิ่น ข้าราชการการเมือง และผู้นำหมู่บ้าน ต่อปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และการศึกษา พบว่า ความคิดเห็นโดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และ อิทธิยา คล้าเงิน (2558: บทคัดย่อ) วิจัย เรื่อง การบริหารงานตามหลัก ธรรมนูญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตำบลหนองแก อำเภอมือง จังหวัดอุทัยธานี พบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการรับรู้ต่อการบริหารงานตามหลักธรรมนูญไม่แตกต่างกัน

4. ประสบการณ์การทำงาน พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรที่มีประสบการณ์ในการทำงานมีความรู้ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญในการควบคุมงบประมาณจากประสบการณ์ที่สั่งสมมา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สอนง บุญเพิ่ม และคณะ (2556: บทคัดย่อ) วิจัย เรื่อง ปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ข้าราชการส่วนท้องถิ่น ข้าราชการการเมือง และผู้นำหมู่บ้านที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อปัญหาการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกันด้านการควบคุมงบประมาณ และนนทวรรณ ใจสุทธิ (2559: บทคัดย่อ) วิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพปัญหาในการบริหาร

งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี พบว่า บุคลากรที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมีปัญหาการบริหารงบประมาณด้านการควบคุมงบประมาณแตกต่างกัน

5. กองงาน พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานในกองงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างกันแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแต่ละกองงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรรงบประมาณที่ต่างกัน อีกทั้งผลกระทบจากแพร่ระบาดเชื้อไวรัสโคโรนา (COVID - 19) ทำให้การอนุมัติงบประมาณเพื่อดำเนินงานในโครงการต่าง ๆ ไม่เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีบางโครงการไม่สามารถดำเนินการได้ เนื่องจากต้องมีการรักษาระยะห่างทางสังคม ตามมาตรการของทางรัฐบาลเพื่อควบคุมและป้องกันการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ปพิชญา วิบูรณ์ (2557: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องกระบวนการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทม จังหวัดนครพนม พบว่า บุคลากรที่สังกัดหน่วยงานภายในต่างกันมีความคิดเห็นต่อกระบวนการบริหารงบประมาณแตกต่างกันในด้านการอนุมัติงบประมาณ

6. ตำแหน่งงาน พบว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วม มีความรู้ ความเข้าใจ และเกี่ยวข้องกับทุกกระบวนการในการบริหารงบประมาณรายจ่าย ทั้งการจัดทำงบประมาณ การอนุมัติงบประมาณ การบริหารงบประมาณ และการควบคุมงบประมาณ และธนศพล อินทร์จันทร์ (2562: 66) วิจัย เรื่อง การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี พบว่า บุคลากรที่มีตำแหน่งงานต่างกันมีความคิดเห็นโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่าง

7. หน่วยงานที่สังกัด (อปท.) พบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติในหน่วยงานที่สังกัดต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งยังไม่มั่นใจต่อแนวปฏิบัติการเบิกจ่ายงบประมาณการให้ความช่วยเหลือประชาชน รวมทั้งบางพื้นที่ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลว่างลง การสั่งการอาจมีความล่าช้า ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ รังสรรค์ ประเสริฐศรี (2551: 39) ภาวะผู้นำเป็นพฤติกรรมส่วนตัวของบุคคลหนึ่งที่จะชักนำกิจกรรมของกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายร่วมกัน (Shared Purposes) หรือเป็นความสามารถที่จะสร้างความเชื่อมั่นและให้การสนับสนุนบุคคล เพื่อให้บรรลุเป้าหมายองค์กร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีทบทวนการดำเนินงาน กำกับ ติดตาม รายงานผลการปฏิบัติงานแต่ละหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง

1.2 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดนโยบายให้และทุกหน่วยงานควรมีคู่มือการปฏิบัติเพื่อใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพ และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารงบประมาณ

1.3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดฝึกอบรม หรือให้เจ้าหน้าที่ที่มีประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 10 ปี เข้าร่วมฝึกอบรมกระบวนการบริหารงบประมาณเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ต่าง ๆ

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัญหาอุปสรรคในการบริหารงบประมาณรายจ่ายขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นด้วยกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

กัมปนาท วงษ์วัฒนพงษ์. (2561). *การคลังสาธารณะ ทฤษฎีและการประยุกต์ใช้*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ชลลดา เกียรติสุข. (2555). *พัฒนาการของระบบการจัดทำงบประมาณที่มีผลต่อการพัฒนาจังหวัด: กรณีศึกษาจังหวัดชลบุรี*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยบูรพา.

ธนศพล อินทร์จันทร์. (2562). การบริหารจัดการการเงินและงบประมาณของเทศบาลเมืองคูคต อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*, 10(2), 58 – 71.

นนทวรรณ ใจสุทธิ. (2559). *การศึกษาสภาพปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา): มหาวิทยาลัยบูรพา

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ปพิชญา วิบูรณ์. (2557). *กระบวนการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอนาทม จังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

ยอดศักดิ์ เกษเงิน. (2557). รูปแบบการบริหารงบประมาณด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบลกรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลจิกตุ อำเภอดงเจริญ จังหวัดอำนาจเจริญ. *บริหารการศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 14(3), 83 – 84.

รังสรรค์ ประเสริฐศรี. (2551). *ภาวะผู้นำ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : บริษัท ชีระฟิล์ม และโซเท็กซ์ จำกัด.

- ราชกิจจานุเบกษา. (2563). *ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ 2563*. (20 ตุลาคม 2563). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 137 ตอนพิเศษ 23 ก . หน้า, 1-8.
- วาทีณี เศรษฐสังข์ ธนสุวิทย์ ทับทิมรัญรักษ์ และ สุคนธ์ เครือน้ำคำ. (2560). ประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดอุดรธานี. *วารสารบัณฑิตศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 10(2), 116-125.
- สนอง บุญเพิ่ม ปราโมทย์ ลำไย และ ไฉไล ศักดิพรพงศ์. (2556). ปัญหาในการบริหารงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 3(1), 65-75
- สุรสิทธิ์ วชิรขจร และ กฤติยา อนุวงศ์. (2561). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผนของหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำแผนพัฒนา. *วารสารการบริหารท้องถิ่น*, 11(4), 45-62.
- อิทธิยา คล้าเงิน. (2558). “การบริหารงบประมาณตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองแก อำเภอมือง จังหวัดอุทัยธานี”, *การประชุมวิชาการระดับชาติ วันที่ 22 ธันวาคม 2558 ณ สถาบันวิจัยและพัฒนา : มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร*
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd edition. New York : Harper and Row Publication.